

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd S. v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členov senátu JUDr. Evy Hudobovej a Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobcu: **Ministerstvo zdravotníctva SR, P. O. Box 52, Limbová č. 2, Bratislava**, proti žalovanému: **JUDr. A.** správca konkurznej podstaty úpadcu M., š.p., IČO: X., zast. advokátkou JUDr. B., **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 37 475 800,- Sk**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Cbi 81/05-246 zo dňa 9. apríla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Cbi 81/05-246 zo dňa 9. apríla 2008 **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému trovy v odvolacom konaní nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5 Cbi 81/05-246 zo dňa 09. 04. 2008 rozhodol tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal žalovanému nahradiť trovy konania vo výške 263. 520,-- Sk .V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca sa návrhom, doručeným súdu dňa 02. 08. 2005 domáhal určenia pravosti a výšky prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní úpadcu M., š.p., vedenom pod spisovou značkou 2K 140/04 vo výške 37 475 800,-- Sk, pre účely rozvrhového konania, ktorá pohľadávka mala vzniknúť ako škoda, za konanie žalovaného, vyplývajúce z mandátnej zmluvy, o zabezpečení dovozu

liekov a zdravotníckych pomôcok z I., uzatvorenej dňa 31. 05. 1999. Konajúci súd vykonal dokazovanie, dôkazmi uvedenými v odôvodnení rozhodnutia a konštatoval, že Zmluvou o prevode správy pohľadávky štátu, uzatvorenej dňa 18. 05. 1999, Slovenská republika Ministerstvo financií SR ako odovzdávajúci a Slovenská republika Ministerstvo zdravotníctva SR ako preberajúci, uzatvorili zmluvu o prevode správy pohľadávky štátu – Slovenskej republiky voči I. vo výške 37 928 271,61 INR clearingových indických rupií a že žalobca sa zaviazal označenou zmluvou zabezpečiť realizáciu projektu „Dovoz liekov a zdravotníckych pomôcok z I. v termíne do 31. 12. 1999. Na základe uvedenej zmluvy o postúpení žalobca ako mandant uzavrel Mandátnu zmluvu o zabezpečení dovozu liekov a zdravotníckych pomôcok a Mandátnu zmluvu o zabezpečení distribúcie liekov a zdravotníckych pomôcok zo dňa 31. 05. 1999 so spoločnosťou M., š.p.. S poukazom na dohodu v týchto zmluvách štátny podnik M. uzavrel zmluvu s firmou - spoločnosťou P., kúpno-predajnú zmluvu, označenú ako Kontrakt 001/1999 na dodávku zdravotníckych pomôcok a liekov v zmysle prílohy č. 1 označenej zmluvy. Citoval zmluvu o otvorení akreditívu č. 02016/01 1999, uzatvorenú medzi Č., a.s. so žalovaným - dovozný dokumentárny akreditív vo výške 37 928 271,61 INR, ku ktorej žalovaný vystavil príkaz k vystaveniu neodvolateľného dokumentárneho akreditívu, na základe čoho žalobca preukazoval realizáciu platieb výpismi z účtu. Vzhľadom na reklamácie liekov z dôvodu ich nekvality žalobca vystavil pre žalovaného list s oznámením s oznamom o návrhu na zablokovanie akreditívu, ktorý však na základe rokovania zúčastnených spolu so Štátnym ústavom pre kontrolu liečiv zablokovať nebolo možné. Následne žalovaný reklamoval u I. lieky, ktorú reklamáciu I. uznala a ku dňu 20. 10. 1999 boli prevzaté 4 kontajnery dodaného tovaru s následným predložením na posúdenie zo strany Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv. Žalovaný listom zo dňa 22. 11. 1999 vypracoval správu o stave dodávok z deblokácie s I. ako aj predložil správu MZ SR zo dňa 05. 01. 2000 s návrhom na odstúpenie od kontraktu z dôvodu, že dodávky opakovane nespĺňajú kvalitatívne požiadavky. Následne žalobca dňa 07. 03. 2000 uzatvoril zmluvu o postúpení pohľadávky so spoločnosťou P. ako predávajúci ako postupcom budúcej pohľadávky voči spoločnosti N., z titulu nahlásenia poistných udalostí pri plnení zdravotníckeho materiálu pre Slovenskú republiku. V článku 1./ označenej zmluvy žalobca vystupoval na strane postupníka pohľadávky, ktorá je pohľadávkou uhradenia náhrady škody, spôsobenej žalobcovi vadným plnením postupcu, to jest spoločnosti P. Rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR k 01. 03. 2001 štátny podnik M. B. vstúpil do likvidácie a listom zo dňa 04. 07. 2001 štátny podnik M. žiadal spoločnosť C. za účelom vysporiadania -

likvidácie poisťnej udalosti na uskutočnenie rokovania a úhradu poisťného. Zo záznamu zo dňa 06. 08. 2001 konajúci súd zistil, že spoločnosť C., ktorá zabezpečovala v zmysle uzatvorených zmlúv vysporiadanie škody, vzniknutej pri preprave zdravotníckeho materiálu z Indie, bola poverená likvidáciou vzniknutej poisťnej udalosti, oznámila žalovanému, že indická poisťovacia spoločnosť z dôvodu nesprávneho naloženia tovaru vzniknutú škodu na tovare neuznala. Následne uznesením Krajský súd vyhlásil uznesením č. k. 2K 140/04 zo dňa 08. 03. 2005 konkurz na majetok dlžníka M., š.p. B., za správcu konkurznej podstaty ustanovil správcu JUDr. R. a za nového správcu JUDr. F. Citoval ustanovenia § 20 ods. 1 ods. 2, § 21 ods. 2, § 23 ods. 2 a ods. 5 Zákona o konkurze a vyrovnaní a konštatoval, že nárok posúdil aj v súvislosti s ustanovením § 373 – § 386 Obchodného zákonníka v súvislosti s § 566 Obchodného zákonníka. Konštatoval, že mandátnou zmluvou sa mandatár zaväzuje, že pre mandanta na jeho účet zariadi za odplatu určitú obchodnú záležitosť uskutočnením právnych úkonov v mene mandanta, alebo uskutočnením inej činnosti a mandant sa zaväzuje zaplatiť. S poukazom na ustanovenie § 567 ods. 1 Obchodného zákonníka citoval povinnosti mandatára, citoval ustanovenie § 343 Obchodného zákonníka, § 376 Obchodného zákonníka, podľa ktorého poškodená strana nemá nárok na náhradu škody, ak nesplnenie povinnosti povinnej strany bolo spôsobené konaním poškodenej strany alebo nedostatkom súčinnosti, na ktorú bola poškodená strana povinná. Konštatoval, že v tomto prípade na základe predložených listinných dôkazov žalobca nepreukázal porušenie záväzkového vzťahu, vyplývajúceho z uzatvorenej mandátnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným s následkom vzniku škody konaním žalovaného, čím by žalovaný bol zodpovedný za vzniknutú škodu - škodu z titulu dodávky vadného tovaru s následkom vzniku pohľadávky žalobcu ako veriteľa v rámci konkurzného konania. Na základe uvedeného konajúci návrh zamietol. K námietke premlčania uviedol, že lehota na uplatnenie práva je štvorročná. Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že žalovaný vykonával úkony v zmysle mandátnej zmluvy, riadne o postupe informoval a neodchýlil sa od pokynov žalobcu v jeho neprospech s následkom vzniku škody porušením záväzkovej povinnosti zo strany žalovaného. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote sa odvolal žalobca podaním, doručeným súdu 03. 06. 2008 a navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť tak, že súd určí, že pohľadávka žalobcu vo výške 37 475 800,--Sk, uplatnená v konkurznom konaní na majetok úpadcu, vedenom pred Krajským súdom v Bratislave pod č. k. 2K 140/04, je oprávnená, súd ju

považuje za zistenú a že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.. Namietal, že konajúci súd bez bližšieho zdôvodnenia, čo malo byť zo strany žalobcu porušené, nevedol, zanedbal, čo mal žalobca preukázať a návrh bezdôvodne zamietol. Podľa žalobcu predložené listinné dôkazy preukazujú práve opak, a to, že k porušeniu zo strany žalovaného došlo porušením záväzkového vzťahu, označil za zrejmé. Citoval ustanovenia § 567 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, § 367 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, s poukazom na ktoré konštatoval, že mandatár nepostupoval pri zriaďovaní obchodnej operácie s odbornou starostlivosťou a neobstaral záležitosti mandanta v súlade s uzavretou mandátnou zmluvou v súlade s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a pokynmi mandanta a v súlade s jeho záujmami, pretože uzavrel nevýhodne zmluvy, neumožňujúce zastaviť úhradu vadného plnenia, prevzal iný tovar, ako bol dohodnutý v kúpnej zmluve a zaplatil prevzatý tovar, iný tovar, ako aj nedodaný v celom rozsahu, napriek žiadosti ministerstva ešte v priebehu zablokovania akreditívu. Podľa žalobcu žalovaný nepokračoval v usporiadaní nárokov zo zodpovednosti za vady vykonaním príslušných právnych úkonov v zmysle svojich reklamácií a v zmysle uznesenia vlády SR č. 623, to jest ukončením zmluvného vzťahu odstúpením od zmluvy a uplatnením nároku, vrátane peňažného plnenia od indického partnera a na náhradu škody a tým spôsobil, že sa jeho práva premlčali, a preto z jeho strany bol nereálny predpoklad úspešného vymáhania sporných nárokov súdnou cestou. Poukázal na písomné vyjadrenie zo dňa 11. 06. 2007 a k nemu pripojené listinné dôkazy, a to najmä na priložené listy ministerstva zo dňa 11. 04. 2002, 27. 09. 2002, ktorými bol úpadca (vtedy ešte v likvidácii) vyzvaný na podanie správy o priebehu vysporiadania predmetnej pohľadávky a ktoré tiež preukazujú, že úpadca si neplnil zmluvné povinnosti. Na základe takto uvedeného skutkového a právneho stavu podľa žalobcu možno konštatovať, že mandatár spôsobil škodu na majetku štátu v celom rozsahu deblokovanej pohľadávky S. voči I., evidovanej ministerstvom v slovenských korunách vo výške 37 475 800,-- Sk, ktorá suma predstavuje finančnú časť, poskytnutú žalovanému na úhradu kúpeného tovaru. Existencia pohľadávky ako taká nikdy spochybnená nebola a jej základ je daný práve uzavretím mandátnej zmluvy so žalovaným zo dňa 31. 05. 1999 poskytnutím finančnej čiastky hore vyššie uvedenej a táto pohľadávka nebola zo strany žalovaného uspokojená, a to ani dodaním tovaru a ani vrátením finančnej čiastky. Vzhľadom na uvedené, ministerstvo je názoru, že neporušilo ustanovenie § 23 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v platnom znení a zastáva názor, že bolo naplnené ustanovenie § 23 ods. 2 zákona a že tiež bolo preukázané, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu povinností zo záväzkového vzťahu

v zmysle ustanovenia § 367 ods. 1 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na špecifickosť prejednávanej veci, že predmetom toho konania je určenie pravosti prihlásenej pohľadávky a nie žaloba na náhrady škody, čo by zakladalo finančné plnenie a tým aj použitie ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/ 2004 Z. z., podľa žalobcu súd nemal priznať žiadnemu účastníkovi konania náhradu trov konania. Navrhol podľa § 224 ods. 2 O. s. p. jeho odvolaniu vyhovieť a žiadne trovy konania účastníkom nepriznať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa ustanovenia § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je právne nedôvodné.

Predmetom žaloby je určenie pravosti pohľadávky vo výške 37 475 800,-- Sk, ktorá podľa žalobcu vznikla ako jeho dôvodné právo na náhradu škody. Podľa tvrdenia žalobcu táto škoda vznikla porušením povinností mandatára, spočívajúcich v porušení zákonných a zmluvných povinností podmienok, následkom ktorého porušenia došlo ku škode na majetku štátu v celom rozsahu deblokovanej pohľadávky SR voči I., evidovanej ministerstvom v slovenských korunách vo výške 37 450 800,-- Sk, ktorá suma predstavuje čiastku, poskytnutú mandatárovi na úhradu kúpeného tovaru.

Z predložených dôkazov, ako aj z obsahu napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že zmluvou o prevode správy pohľadávky štátu, uzatvorenej dňa 28. 05. 1999 Slovenská republika – Ministerstvo financií SR ako odovzdávajúci a Slovenská republika – Ministerstvo zdravotníctva SR ako preberajúci uzatvorili zmluvu o prevode správy pohľadávky štátu – Slovenskej republiky voči I. vo výške 37 928 271,61 INR (clearingových indických rupií). Sporné nie je ani, že žalobca sa zaviazal označenou zmluvou zabezpečiť realizáciu projektu „Dovoz liekov a zdravotníckych pomôcok z I. v termíne do 31. 12. 1999 a že na základe tejto zmluvy o postúpení uzatvoril ako mandant Mandátnu zmluvu o zabezpečení dovozu liekov a zdravotníckych pomôcok a Mandátnu zmluvu o zabezpečení distribúcie liekov a zdravotníckych pomôcok zo dňa 31. 05. 1999 so spoločnosťou M., š.p. B.. Z obsahu tejto zmluvy, konkrétne článku III., vyplývalo pre žalovaného, aké a ako má povinnosti pre mandatára žalobcu zabezpečovať a uskutočňovať činnosť podľa pokynov žalobcu a v súlade s jeho záujmami. Na základe takto dohodnutej zmluvy uzatvoril žalovaný zmluvu

so spoločnosťou P. kúpno-predajnú zmluvu ako kontrakt 001/1999 na dodávku zdravotníckych pomôcok a liekov v zmysle prílohy č. 1 označenej zmluvy.

Z ustanovenia § 373 Obchodného zákonníka vyplýva, že kto poruší svoju povinnosť zo záväzkového vzťahu, je povinný nahradiť škodu tým spôsobenú druhej strane, ibaže preukáže, že porušenie povinnosti bolo spôsobené okolnosťami vylučujúcimi zodpovednosť. Z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva, že prvostupňový súd s poukazom na § 376 Obchodného zákonníka nedospel k záveru, že by žalobca preukázal porušenie záväzkového vzťahu, vyplývajúceho z uzatvorenej mandátnej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným, následkom ktorého porušenia by bol žalovaný za vzniknutú škodu zodpovedný.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti odvolania je, či žalovaný porušil jeho povinnosť z uzavretej mandátnej zmluvy, následkom ktorého porušenia došlo ku vzniku škody, vo výške sumy, ktorej určenie pravosti pohľadávky uplatňuje. Žalobca v odvolaní poukázal na bod II. 1.4 a bod III.1. mandátnej zmluvy, z ktorého vyplýva, že predmetom mandátnej zmluvy bol záväzok mandatára vykonať pre mandanta dovoznú obchodnú operáciu, vyplývajúci z uznesenia vlády SR, a to prípravou a uskutočnením právnych a obchodných úkonov v mene mandanta podľa pokynov mandanta a v súlade s jeho záujmami. Z vykonaných dôkazov však nie je zrejmé, čo žalovaný v zmysle tejto zmluvy porušil a akú obchodnú operáciu, vyplývajúcu z uznesenia vlády SR č. 415 vykonal v rozpore s pokynmi žalobcu a obsahom citovaným uznesením. Z vykonaného dokazovania nie je taktiež zrejmé, akú odbornú starostlivosť pri zriaďovaní záležitosti porušil, a teda v čom postupoval v rozpore s ustanovením § 567 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka. Žalobca konkrétne v odvolaní neoznámil, čo mandatár mandantovi neoznámil, čo malo za následok vznik škody, ktorej výšku predmetnou žalobou uplatňuje. Fakt, že kontrolou Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv bolo zistené poškodenie dodaného tovaru a nesúlad s kvalitou sa nedá považovať za porušenie povinnosti mandatára, ktorý zabezpečoval dovoz liekov z I. v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky, ktorým vláda schválila návrh realizácie dovozu liekov a zdravotníckych pomôcok z I., ktorý návrh nebol návrhom žalovaného. Žalovaný vadnosť dodávky z I. nezapríčinil porušením jeho povinností z mandátnej zmluvy a skutočnosť, že tovar nespĺňal náležitosti, stanovené predpismi taktiež nebolo zavinením žalovaného. Žalovaný neporušil žiadnu povinnosť pri bezodkladnom informovaní žalobcu o vadách dodaného tovaru, a to, že tovar bol vadný, čo nesporne bol, nebolo porušením

z mandátnej zmluvy, uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným. Žalobca nepreukázal žiadne porušenie povinnosti žalovaného pri jeho konaní spojeným so stavom deblokácie a kvalitou deblokovaného tovaru. Fakt, že spoločnosť C., poverená likvidáciou vzniknutej poistnej udalosti, oznámila žalovanému, že indická poisťovacia spoločnosť neuznala vzniknutú škodu na tovare sa taktiež nedá označiť za porušenie povinnosti žalovaného z mandátnej zmluvy. Na základe vykonaného dokazovania prvostupňového súdu a existujúcich dôkazov Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s vysloveným právnym názorom prvostupňového súdu, že v danom prípade nebolo žalobcom preukázané, že žalovaný porušil povinnosť z mandátnej zmluvy, ktorej porušenie malo za následok vznik škody. Prvostupňový súd na základe existujúcich dôkazov dospel k správne mu záveru, že s odkazom na ustanovenia § 373, § 376 Obchodného zákonníka nebola preukázaná zodpovednosť žalovaného za vzniknutú škodu. Skutočnosť, že žalobcovi škoda vznikla sporná nie je, ale toto nie je postačujúcim kritériom pre konštatovanie, že za túto škodu zodpovedá žalovaný v dôsledku toho, že mal s žalobcom uzavretú mandátnu zmluvu. Žalobca nepreukázal porušenie povinnosti žalovaným z mandátnej zmluvy, ktoré by malo za následok vzniknutú škodu, a preto aj návrh na určenie pravosti pohľadávky, vzniknutej v dôsledku škody, za ktorú žalovaný nezodpovedá, je právne nedôvodný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie z jeho správnych dôvodov v súlade s ustanovením § 219 O. s. p

O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému žalovanému trovy vznikli v odvolacom konaní za jeden úkon právnej pomoci za vyjadrenie k odvolaniu, keďže žalovaný si v súlade s § 151 O. s. p.. trovy nevyčísľil v spojení s § 151 ods. 2 O. s. p. mu trovy konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 23. júna 2009

JUDr. Jana Zemaniková, v. r.
predsedníčka senátu